

Универзитет у Нишу Медицински факултет	Студијски програм: ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ МЕДИЦИНЕ	
Назив предмета: Увод у клиничку праксу		
Руководилац предмета: Проф. др Данијела Радојковић		
Статус предмета:	обавезни	
Семестар : други	Година студија: прва	
Број ЕСПБ: 3	Шифра предмета: М-1-7	
Циљ предмета:		
Циљ предмета је упознавање студената са правилима професионалне комуникације са пацијентом, колегама и другим медицинским и пара медицинским особљем (професионални бонтон), етичким принципима у медицини, анамнезом и историјом болести, медицинском документацијом и правним аспектима здравствене заштите.		
Исход предмета: (знања, вештине, ставови)		
Исход предмета је да студенти буду оспособљени за професионални и етички приступ болесницима различитих социјалних и медицинских категорија.		
Број часова активне наставе: 30		
Предавања: 15	Практична настава: 15	
Садржај предмета		
Активна настава:		
1. Предавања		Број часова:
1.	Основни принципи професионалне комуникације: лекар пацијент, лекар-лекар; лекар-остали здравствени радници.	1
2.	Професионални бонтон. Грешке у комуникацији са пацијентом. Јатрогенија. Приказ видео материјала са примерима.	1
3.	Невербална комуникација и њен значај у комуникацији лекара са пацијентом.	1
4.	Невербална комуникација – приказ видео материјала са примерима из клиничке праксе.	1
5.	Комуникација лекара са различитим социјалним групама: деца претшколског и школског узраста, адолесценти, старе особе, труднице.	1
6.	Комуникација са инвалидним особама. Комуникација са особама оштећеног вида и слуха. Језик знакова. Комуникација са психијатријским болесницима.	1
7.	Хронична болест у породици. Саопштавање дијагнозе. Прихватање болести од стране болесника и чланова породице. Понашање болесника, породице и доктора.	1
8.	Приказ пацијента.	1
9.	Принципи етичког одлучивања “Етика у пракси”. Пристанак пацијента на операцију и друге интервенције (дијагностички поступци).	1
10.	Еутаназија.	1
11.	Квалитет живота. Здравствено релевантни квалитет живота.	1
12.	Утицај начина сексуалног живота на здравље и квалитет живота. Утицај конзумације алкохола и дроге на квалитет живота.	1
13.	Медицинска документација.	1
14.	Правни аспекти здравствене заштите.	1
15.	“Како постати (и остати) добар доктор”. Основи пропедевтике. Анамнеза. Историја болести. Увод у “Основе клиничке праксе”. Основни симптоми и знаци код оболења кардиоваскуларног, дигестивног, респираторног, уринарног и локомоторног система.	1
Укупно часова:		15
2. Вежбе		Број часова:
1.	Учење <i>основних принципа професионалне комуникације.</i>	1

	Први сусрет са клиничким ментором. Посматрање његовог понашање са пацијентима уз вођење белешки о виђеном (дневник клиничке праксе). Учење принципа професионалног бонтона у комуникацији лекар – пацијент, лекар – лекар, лекар – остало здравствено особље.	
2.	Учење принципа професионалне комуникације /Семинарске теме: “Помоћ болесницима са ХИВ-ом“(Институт за јавно здравље- Диспанзер за полно преносиве болести), Клиника за инфективне болести ,) „Одвикавање од пушења“(Институт за јавно здравље – Институт за социјалну медицину) „Помоћ породици алкохоличара“(Клиника за ментално здравље) „Помоћ породици зависника од опојних дрога“ (Клиника за ментално здравље“ „Специфичност контакта са онколошким пацијентом“ (Клиника за онкологију)	1
3.	<u>Увод у клинички рад са пацијентима оболелим од кардиоваскуларних болести – специфичности.</u> Начинити листу општих симптома код пацијената са кардиоваскуларним обољењима. Регистровати фазе клиничког прегледа код болесника са кардиоваскуларним обољењима. Клинички циљеви (списак вештина којима студент треба да овлада): <ul style="list-style-type: none"> • направити листу главних симптома болести КВС и узети краћу клиничку анамнезу од пацијената који имају поменуте симптоме; • локализовати и именовати главне периферне пулсеве и њихове анатомске координате; • забележити и саопштити брзину и ритам периферних пулсева, коментарисати распоне нормалних вредности, • идентификовати анатомске координате унутрашње и спољашње југуларне вене и описати таласе југуларних венских пулсација; • проценити југуларни венски притисак помоћу техника наглашавања притиска (вертикални положај, хепатојугуларни рефлукс); • лоцирати и саопштити анатомске координате срчаног дијаграма и ictus cordis; • оспособити се за палпацију прекордијума; • оспособити се за аускултацију срчаних тонова и именовати четири главна поља аускултације срца, користећи одговарајућа места на грудном кошу; • аускултовати грудни кош у потрази за знацима плућног едема и проценити ноге и сакрум на присуство едема; • прецизно измерити систолни и дијастолни крвни притисак користећи свигмоманометар; • прецизно апликовати проводнике дванаестоканалног ЕКГ-а, нечинити ЕКГ снимак и идентификовати брзину, ритам и главне комплексе; • Релевантни симптоми: бол у грудима, отежано дисање, палпитација и едем; • Стања: инфаркт миокарда, ангина пекторис, хипертензија, инсуфицијенција срца, анемија; • Тестови: комплетна крвна слика, срчани ензими. 	1
4.	Семинарске теме:“Артеријска хипертензија“;“Како препознати инфаркт миокарда и помоћи пацијенту“(Клиника за кардиологију)	1
5.	<u>Увод у клинички рад са пацијентима оболелим од респираторних болести – специфичности.</u> Начинити листу општих симптома код пацијената са респираторним обољењима. <ul style="list-style-type: none"> • Регистровати фазе клиничког прегледа. • Клинички циљеви (списак вештина којима студент мора да овлада): • листа главних презентујућих симптома респираторног обољења; • узети краћу клиничку анамнезу; • забележити и саопштити брзину дисања: коментарисати распоне нормалних вредности; • потврда палпацијом да се трахеја налази централно у нивоу стерналног усека; • палпирати предњи и задњи зид грудног коша у експирацији и 	1

	<p>инспирацији, да би се проценило ширење грудног коша;</p> <ul style="list-style-type: none"> • перкусија предњег, латералног и задњег зида грудног коша, укључујући и врхове; • компарирати симетрију и оспособити се за дефинисање површних координата плућа (анатомске пројекције); • уз помоћ клиничког ментора аускултовати инспираторне и експираторне распираторне тонове у истим положајима као и при перкусији; • упутити пацијента на правилну употребу мерача највише вредности протока и бележити вредности у сладу са полом, висином, старошћу уз употребу одговарајућих картица; • основни симптоми обољења респираторног система: кашаљ као симптом, испљувак, отежано дисање, бол у грудима; • Стања: астма, хронична опструктивна болест плућа, емболија плућа; • Тестови: спирометрија, гасови у артеријској крви. <p>Циљеви учења:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Применити процес прегледа респираторног система на хоспиталним пацијентима 2. Ревидирати аспекте узимања анамнезе који одговарају овом контексту 	
6.	Дискутовати клиничке аспекте обољења респираторног система	1
7.	<p><u>Увод у клинички рад са оболелом децом</u></p> <p>Начинити листу општих симптома код оболеле деце. Регистровати фазе клиничког прегледа.</p> <p>Циљеви учења (списак вештина којима студент мора да овлада):</p> <ul style="list-style-type: none"> • разлози због којих је значајна добра комуникација са децом; • опис начина комуникације са децом; • опис начина унапређења комуникације са децом; • процена улоге родитеља који помажу у комуникацији доктор-дете; • комуникација са хоспитализованим дететом; • значај објашњења које се пружају у току болести; • значај обавештавања пацијента тј. стратегија коју доктор користи да би повећао пацијентово разумевање болести (дати примере, добре или лоше и дискутовати). 	1
8.	Семинарска тема:“Специфичност контакта са оболелим дететом и његовим родитељима“(Клиника за педијатрију)	1
9.	<p><u>Увод у клинички рад са пацијентима са сметњама локомоторног система</u></p> <p>Начинити листу општих симптома код пацијената са сметњама локомоторног апарата. Регистровати фазе клиничког прегледа.</p> <p>Циљеви учења: (списак вештина којима студент трба да овлада):</p> <ul style="list-style-type: none"> • специфичност узимања анамнезе код болесника са сметњама локомоторног система главне дијагностичке процедуре код болесника са сметњама локомоторног система; • значај објашњења која се пружају у току болести (дати добре и лоше примере стратегије коју доктор користи у објашњењу о току и исходу болести; 	1
10.	Дискусија са ментором о виђеном пацијенту	1
11.	<p><u>Увод у клинички рад са пацијентима са дигестивним сметњама</u></p> <p>Начинити листу општих симптома код пацијената са дигестивним сметњама. Регистровати фазе клиничког прегледа.</p> <p>Циљеви учења (списак вештина којима студент мора да овлада):</p> <ul style="list-style-type: none"> • специфичност узимања анамнезе код болесника са дигестивним сметњама; • главне дијагностичке процедуре код болесника са дигестивним сметњама • значај објашњења која се пружају у току болести (дати добре и лоше примере стратегије коју доктор користи у објашњењу о току и исходу болести). 	1
12.	Семинарска тема :„Дијагностика оболенја дигестивног тракта“(Клиника за гастроентерологију)	

13.	<u>Увод у клинички рад са пацијентима са ендокриним сметњама</u> Начинити листу општих симптома код пацијената са дигестивним сметњама. Регистровати фазе клиничког прегледа. Циљеви учења (списак вештина којима студент мора да овлада): <ul style="list-style-type: none"> • специфичност узимања анамнезе код болесника са ендокриним сметњама; • главне дијагностичке процедуре код болесника са ендокриним сметњама; • значај објашњења која се пружају у току болести (дати добре и лоше примере стратегије коју доктор користи у објашњењу о току и исходу болести); • интерпретација биохуморалних параметара код болесника од шећерне болести; • оспособити студенте да дају упутства за коришћење самомерача гликемије; • оспособити студенте да дају савете о искрани пацијентима са шећерном болести. 	1
14.	Семинарска тема :„Исхрана болесника од „шећерне болести“(<i>diabetes mellitus</i>) (Клиника за ендокринологију)	1
15.	Семинарска тема :“Болесник на дијализи“(Клиника за нефрологију)	1
	Укупно часова:	15

3. Семинари

1.	УЧЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПА ПРОФЕСИОНАЛНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ <ul style="list-style-type: none"> • Помоћ болесницима са ХИВ-ом (Завод за јавно здравство - Диспанзер за полно преносиве болести и Клиника за инфективне болести) • Одвикавање од пушења (Завод за јавно здравство, Институт за социјалну медицину) • Помоћ породици алкохолочара (Клиника за ментално здравље) • Помоћ породици зависника од опојних дрога (Клиника за ментално здравље) 	1
2.	УВОД У КЛИНИЧКИ РАД СА ПАЦИЈЕНТИМА ОБОЛЕЛИМ ОД КАРДИОВАСКУЛАРНИХ БОЛЕСТИ <ul style="list-style-type: none"> • Како препознати инфаркт миокарда и помоћи пацијенту, (Клиника за кардиологију) • Артеријска хипертензија (Клиника за кардиологију) 	1
3.	УВОД У КЛИНИЧКИ РАД СА ОБОЛЕЛОМ ДЕЦОМ <ul style="list-style-type: none"> • Специфичности контакта са оболелим дететом и његовим родитељима, (Клиника за педијатрију) 	1
4.	УВОД У КЛИНИЧКИ РАД СА ПАЦИЈЕНТИМА СА ДИГЕСТИВНИМ СМЕТЊАМА <ul style="list-style-type: none"> • Дијагностика болести гастроинтестиналног тракта (Клиника за гастроентерологију) 	1
5.	УВОД У КЛИНИЧКИ РАД СА ПАЦИЈЕНТИМА СА ЕНДОКРИНИМ СМЕТЊАМА <ul style="list-style-type: none"> • Исхрана болесника оболелог од “шећерне болести” (Клиника за ендокринологију) 	1
6.	УВОД У КЛИНИЧКИ РАД СА ПАЦИЈЕНТИМА СА СМЕТЊАМА УРОГЕНИТАЛНОГ ТРАКТА <ul style="list-style-type: none"> • Болесник на дијализи (Клиника за нефрологију) 	1
	Укупно часова:	6

Препоручена литература:

1. Margaret Lloyd and Robert Bor : *Communication Skills for Medicine E-Book*, Churchill I Livingstone 2009 (books.google.rs/books?isbn=070204203X)
2. Dr. Jonathan Silverman, Suzanne M. Kurtz and Juliet Draper: *Skills For Communicating With Patients*, Amazon.com., Radcliffe Pub., 2005

3. Suzanne M. Kurtz, Dr. Jonathan Silverman and Juliet Draper: *Teaching and learning communication skills in medicine*. Amazon.com, Radcliffe Pub., 2005
4. David Kissane, Barry Bultz and Phyllis Butow. *Handbook of Communication in Oncology and Palliative Care*. Oxford University Press. Amazon.com., 2010
(books.google.rs/books?isbn=0199238367)
5. Kerry J. Breen, Stephen M. Cordner, Colin J. H. Thomson : *Good Medical Practice: Professionalism, Ethics and Law*. Cambridge University Press, Amazon.com, 2010
6. Збирка предавања 2011 - сајт Медицинског факултета у Нишу: www.medfak.ni.ac.rs

Методe извођења наставe:

Практична настава се изводи на клиникама КЦ Ниш, у групама од 10 студената. Групе воде „клинички ментори”, асистенти и професори са одређених клиника, чије понашање према пацијенту за студенте представља „образац доброг професионалног понашања”. Циљ овако осмишљене практичне наставе је да однегује добре обрасце у професионалној комуникацији у жељи да студенти медицине већ који већ на првој години студија науче правила професионалне комуникације са пацијентом (професионални бонтон), комуникацију са колегама и другим медицинским и парамедицинским особљем.

У циљу унапређења наставе постоји сарадња са:

Department of Medical Education, School of Medicine, Nottingham (Prof.dr Reg Dennik),

Department of Medical Education, Medical University of Vienna (Prof.dr Matheus Grasl ,Prof. dr Rudolf Mallinger i Prof. dr Richard Maerz), University of Crete Medical School, Greece (Prof.dr *Christos Lionis*) , University of St.Andrews UK (dr Predrag Bjelogrić), University of Aachen, Germany (dr Saša Sopka)

Предмети које је студент обавезан да положи као услов за излазак на завршни испит:

Нема услова

Оцена знања: (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе*

- Активност у току наставе: 0-30 поена
 - предавања 0-15 поена
 - вежбе 0-15 поена

У оквиру предиспитних обавеза студент може добити највише 70 поена.

Завршни испит*

- Писмени испитни тест: 70 поена

Завршна (коначна) оцена формира се као збир поена (30+70)

- Усмени испит: уколико студент није задовољан оценом, може одмах након саопштавања резултата теста, приступити усменом испиту. На усменом испиту може добити већу, али и мању оцену од првобитно освојене, али не мању од 6.